

Sygn. akt I CNP 51/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Krzysztof Pietrzykowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2011 r.,

skargi K. P.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w W.

z dnia 16 grudnia 2009 r.

wydanego w sprawie z powództwa K. P.

przeciwko S.W.

o zapłatę,

1. stwierdza, że wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 grudnia 2009 r., sygn. akt [...] jest niezgodny z prawem,
2. zasądza od S. W. na rzecz K. P. kwotę 902 zł (dziewięćset dwa złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 2 lipca 2009 r. zasądził od pozwanego S. W. na rzecz powoda K. P. kwotę 5 499 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lutego 2008 r. do dnia zapłaty.

Ustalił, że dnia 29 września 2006 r. powód zakupił w prowadzonym przez pozwanego Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym W. w W. laptop A. z oprogramowaniem i programem antywirusowym za kwotę 5 499 zł, z tym że w rozliczeniu oddał komputer stacjonarny. Wydany powodowi tego samego dnia laptop, nie był przez niego wykorzystywany do prowadzenia działalności zarobkowej. Zakupiony laptop zepsuł się, w związku z czym w dniu 31 sierpnia 2007 r. powód zostawił go u pozwanego do naprawy. Pozwany wysłał komputer w celu dokonania naprawy do C. O. sp. z o.o. we W., korzystając z usług D. E. P. sp. z o.o. w W. Komputer został kurierowi skradziony, o czym zawiadomił on pozwanego, a pozwany z kolei przekazał tę informację powodowi i wydał mu do korzystania laptop zastępczy. Powód zażądał wówczas wydania komputera A. wraz z oprogramowaniem, a następnie w piśmie z dnia 5 lutego 2008 r. odstąpił od umowy i zażądał zwrotu ceny w kwocie 5 499 zł.

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141, poz. 1176 ze zm. – dalej: „u.s.w.s.k.”). Podkreślił, że powód realizował uprawnienia wynikające z art. 8 ust. 1 u.s.w.s.k., gdyż zawiadomił sprzedawcę o niezgodności nabytego laptopa z umową, po czym zdał go sprzedawcy i zażądał nieodpłatnej naprawy. Kiedy okazało się, że z powodu utraty sprzętu naprawa jest niemożliwa, odstąpił od umowy i zażądał zwrotu ceny.

Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji pozwanego, Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2009 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zaaprobował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, natomiast za błędną uznał ich ocenę prawną. Stwierdził, że, zgodnie z art. 8 ust. 4

u.s.w.s.k., kupującemu służy uprawnienie do odstąpienia od umowy sprzedaży dopiero wtedy, gdy okaże się, że kupujący nie może żądać naprawy albo wymiany towaru z powodu niemożliwości naprawy lub jej nadmiernych kosztów, albo gdy sprzedawca nie zdoła uczynić zadość takiemu żądaniu w odpowiednim czasie lub gdy naprawa albo wymiana narażałaby kupującego na znaczne niedogodności. Pozwany zlecił profesjonalnemu przewoźnikowi dostarczenie komputera w celu dokonania naprawy do wyspecjalizowanej firmy we W. Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 ze zm. – dalej: „Pr. przewoz.”), przewoźnik ponosi odpowiedzialność za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki powstałe od przyjęcia jej do przewozu aż do jej wydania oraz za opóźnienie w przewozie przesyłki. Od chwili wydania komputera przewoźnikowi pozwany nie ponosi więc odpowiedzialności za jego utratę. Oznacza to, że odpowiedzialność pozwanego za wykonanie naprawy w odpowiednim czasie, wynikająca z art. 8 ust. 1 i 4 u.s.w.s.k., trwała tylko do chwili utraty komputera przez przewoźnika, w tej bowiem chwili pozwany utracił możliwość naprawy z przyczyn, za które nie ponosi odpowiedzialności. Do skutków niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy sprzedaży ma zastosowanie art. 471 k.c., a w świetle tego przepisu utrata komputera w wyniku kradzieży w czasie przewozu musi być uznana za okoliczność, za którą pozwany nie ponosi odpowiedzialności. Powód nie nabył tym samym uprawnienia do odstąpienia od umowy sprzedaży na podstawie art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k., a jedynie roszczenie odszkodowawcze w stosunku do przewoźnika lub jego ubezpieczyciela. Sąd pierwszej instancji przyjął zatem błędną podstawę prawną roszczenia powoda, co skutkowało błędnym uznaniem, że pozwany ma legitymację bierną. Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego K. P. zarzucił, że Sąd Okręgowy naruszył art. 4 ust. 1 i art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k. przez odmowę zastosowania wyrażonej w tych przepisach normy prawnej, art. 471 k.c. przez jego błędne zastosowanie, art. 493 i 494 k.c. przez ich niezastosowanie, oraz art. 495 § 1 k.c. przez nieuwzględnienie jego treści przy przyjęciu, że pozwany nie mógł spełnić świadczenia na skutek okoliczności, za

które nie ponosi odpowiedzialności. W konkluzji skarżący wniósł o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 4 ust. 1 i art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k. oraz z art. 471, 493, 494 i 495 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, niezgodność z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Oznacza to, że przesłanką stwierdzenia na podstawie art. 424¹ k.p.c. niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest jego wydanie w następstwie rażąco wadliwej wykładni bądź oczywiście niewłaściwego zastosowania prawa, którego rozumienie nie budzi żadnych wątpliwości. Niezgodność z prawem musi zatem mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35 i z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174).

Trzeba zgodzić się z wywodami skarżącego, że w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 grudnia 2009 r. doszło do rażącego naruszenia przepisów art. 4 ust. 1 i art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k., których rozumienie nie wymagało skomplikowanych zabiegów interpretacyjnych. Z przepisów tych wynika wyraźnie, że sprzedawca odpowiada wobec kupującego, jeżeli towar konsumpcyjny w chwili jego wydania jest niezgodny z umową; w przypadku stwierdzenia niezgodności przed upływem sześciu miesięcy od wydania towaru domniemywa się, że istniała ona w chwili wydania (art. 4 ust. 1). Jeżeli towar konsumpcyjny jest niezgodny z umową, kupujący może żądać doprowadzenia go do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy, chyba że naprawa albo wymiana są niemożliwe lub wymagają nadmiernych kosztów (art. 8 ust. 1). Jeżeli kupujący, z przyczyn określonych w ust. 1, nie może żądać naprawy ani wymiany albo jeżeli sprzedawca nie zdoła uczynić zadość takiemu żądaniu w odpowiednim czasie lub gdy naprawa albo wymiana narażałaby kupującego na znaczne niedogodności, ma on prawo domagać się stosownego obniżenia ceny albo odstąpić od umowy; od umowy nie

może odstąpić, gdy niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową jest nieistotna. Przy określaniu odpowiedniego czasu naprawy lub wymiany uwzględnia się rodzaj towaru i cel jego nabycia (art. 8 ust. 4).

Z bezspornych ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku wynika, że kupujący wypełnił ciążące na nim obowiązki, ponieważ po stwierdzeniu niezgodności zakupionego laptopa z umową pozostawił go u sprzedawcy i zażądał doprowadzenia do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę. Okoliczność, że sprzedawca wysłał komputer w celu dokonania naprawy do C. O. sp. z o.o. we W., korzystając z usług D. E. P. sp. z o.o. w W., pozostawała dla kupującego bez znaczenia, doprowadzenie towaru konsumpcyjnego do stanu zgodnego z umową należało bowiem do obowiązków sprzedawcy. Niezrozumiałe jest w tej sytuacji stanowisko Sądu Okręgowego, że odpowiedzialność sprzedawcy za wykonanie naprawy w odpowiednim czasie, wynikająca z art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k., trwała tylko do chwili utraty komputera przez przewoźnika, w związku z czym kupujący nabył jedynie roszczenie odszkodowawcze w stosunku do przewoźnika lub jego ubezpieczyciela.

Uszło uwagi Sądu Okręgowego, że kupującego K. P. łączyła ze sprzedawcą S. W. umowa sprzedaży konsumenckiej, z której wynikały dla obu stron wzajemne uprawnienia i obowiązki, że kupujący przystąpił do realizacji przysługujących mu uprawnień i mógł oczekiwać ich zaspokojenia przez sprzedawcę. Odwołując się natomiast do art. 65 ust. 1 Pr. przewoz., zgodnie z którym przewoźnik ponosi odpowiedzialność za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki powstałe od przyjęcia jej do przewozu aż do jej wydania oraz za opóźnienie w przewozie przesyłki, Sąd Okręgowy przeoczył, że przepis ten dotyczy odpowiedzialności przewoźnika z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu przesyłek oraz że K. P. nie łączył z przewoźnikiem żaden stosunek prawny. Całkowicie błędna jest w tej sytuacji ocena Sądu Okręgowego, że kupujący, który nabył towar niezgodny z umową i przystąpił do realizacji uprawnień przysługujących mu na podstawie art. 8 ust. 1 i 4 u.s.w.s.k., miałby poszukiwać zaspokojenia swoich roszczeń przez przewoźnika, z którym nie łączyła go żadna umowa. Wręcz przeciwnie, to sprzedawca, którego obowiązkiem było doprowadzenie sprzedanego komputera do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy,

powinien wykonać swoje zobowiązanie wobec kupującego i ewentualnie dochodzić roszczeń wynikających z zawartej umowy przewozu.

Rację ma również skarżący podnosząc, że w sytuacji, w której z powodu utraty komputera pozostawionego u sprzedawcy naprawa stała się niemożliwa, kupujący mógł odstąpić od umowy, uprawnienie takie bowiem wynikało dla kupującego z art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k.

Podstawowym skutkiem odstąpienia od umowy jest jej wygaśnięcie ze skutkiem *ex tunc*. Ze względu na to, że sprzedaż konsumencka jest umową wzajemną, skutki odstąpienia od umowy należy rozważać także na podstawie art. 494 k.c. Według tego przepisu, strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy; może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Jeżeli natomiast jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które żadna ze stron odpowiedzialności nie ponosi, strona, która miała to świadczenie spełnić, nie może żądać świadczenia wzajemnego, a w wypadku, gdy je już otrzymała, obowiązana jest do zwrotu według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 495 § 1 k.c.).

Wychodząc z odmiennych założeń, Sąd Okręgowy rażąco naruszył przepisy art. 4 ust. 1 i art. 8 ust. 4 u.s.w.s.k. oraz art. 471, 494 i 495 § 1 k.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424¹¹ § 2 oraz art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1, 398²¹ i 424¹² k.p.c. stwierdził, że wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 grudnia 2009 r., sygn. akt [...], jest niezgodny z prawem i zasądził od S. W. na rzecz K. P. kwotę 902 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi.